

Posudek

vedoucí diplomové práce

Diplomantka: Tereza Vísnerová
Obor: psychologie
Název práce: **Adaptace dětí na role školáků**
Datum: 12. září 2008

V předložené práci je pozornost věnovaná počátku školní docházky. Jedná se o období, ve kterém se dítě nejen adaptuje na nový způsob života, ale začíná si budovat svůj vztah ke škole a utvářet postoje ke vzdělávání. Proto považuji zvolené téma za významné. Autorčin zájem je primárně zaměřen na adaptaci dítěte na školu a na novou roli, roli školáků. Práce obsahuje 106 stran textu, 2 stránky literatury s odkazy na 24 českých titulů (z toho 4 slovníky) a 45 stran příloh psaných pečetem. Z tohoto hlediska se tedy jedná o práci rozsáhlou.

Autorka si klade za cíl nalézt odpovědi na tři otázky:

- 1) V jakých oblastech probíhá adaptace na školní prostředí?
- 2) Čeho se adaptace v rámci dané oblasti týká?
- 3) Jaké projevy chování a jaká činnost učitelky tuto adaptaci usnadňují?

Z položených otázek vyplývá, že se autorka zabývala širším kontextem adaptace než je uvedeno v názvu práce.

Ve vstupní části je snahou autorkou vypořádat se se základními pojmy a rozlišuje biologickou, sociální, psychologickou a dále specifickou školní adaptaci. Tato část má charakter přehledový a uvádí následný vlastní výzkum.

Hlavní výzkumnou metodou bylo pozorování a záznam z vyučování. Doplnkově byly realizovány rozhovory s učitelkou 1. třídy. Do této třídy diplomantka docházela od září do prosince. Zaznamenaná data byla podrobena analýze a na jejich základě byly vyčleněny tři základní oblasti školní adaptace. Fyzická, která se vztahovala k „neživému“ prostředí, novému prostoru a orientaci v něm. Sociální oblast souvisela s adaptací na nové sociální vztahy, do kterých žák ve škole vstupuje, a školně-úkolová oblast se vztahovala k specifickým školním požadavkům, pravidlům a situacím učení včetně domácí přípravy. V rámci těchto kontextů autorka dále data oblastí člení až na úroveň konkrétních příkladů, kterými je text celé práce provázen. Cením si pečlivé a podrobné práci autorky s daty a systematickostí její

analýzy. Otázkou ale je zda v některých případech není hojně uvádění příkladů nadbytečné a nevede to spíše k rozptylu koncentrace čtenáře a k vytvoření dojmu „pouhého řazení“ jednotlivých příkladů. To by ovšem neodpovídalo vynaloženému úsilí a záměru autorky vyčerpávajícím způsobem popsat adaptaci žáka na školní prostředí v jednotlivých jejích oblastech. Současně je pozornost věnována i reakcím učitelky pomáhajícím žákům při adaptaci. Poukazuje to fakt, že autorka si všímá nejen adaptace žáků, ale i chování učitelky, která ji žákům neustále a ve všech vyčleněných oblastech ulehčuje.

Celkově hodnotím diplomovou práci jako popisnou, zdařile zpracovanou a využívající při zpracování především sebraných dat. Systematičnost jejich zpracování patří k přednostem diplomové práce. Diplomovou práci doporučuji k obhajobě.

Praha 12. 9. 2008

Doc. PhDr. Lenka Hříbková, CSc